

Fiskālās disciplīnas
padome

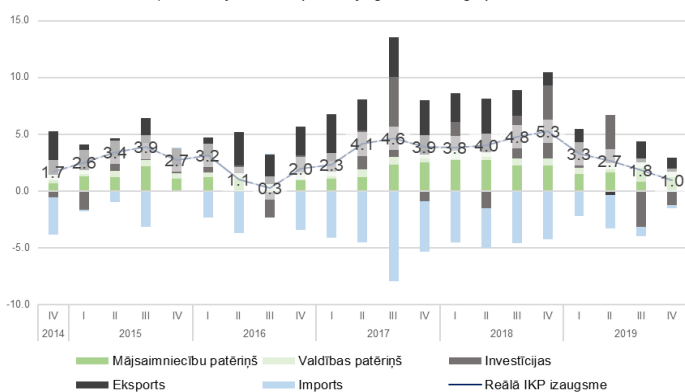
2019. gada IV ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Gan reālā, gan nominālā IKP pieaugums 2019. gada IV ceturksnī atpalika no FM prognozētā pieauguma, kas tika apstiprinātas FDP š.g. jūnijā¹. IKP pieaugums 2019. gada pēdējā ceturksnī bija 1% apmērā. Lielāko pieaugumu IKP izaugsmē 2019.g. IV cet. nodrošināja eksporta pieaugums par 1.3% un mājsaimniecību patēriņa pieaugums par 1.2%, savukārt bruto kapitāla veidošana 2019. gada IV ceturksnī kritās par 1.2%, turklāt kritums šajā segmentā vērojams otro ceturksni pēc kārtas. Valdības patēriņa pieaugums IKP izaugsmē ir stabils 0.5% apmērā. Latvijas eksports salīdzinot ar 2017. un 2018. gada sniegumu kopumā ir sarucis. Š.g. IV ceturksnī preču eksports salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošā perioda rādītājiem samazinājās par 1.5%, krītoties eksporta apjomam uz ES28 valstīm (-2.7%). Savukārt eksports uz NVS valstīm saglabājās ar nelielu pieaugumu (+1.2%). IV cet. eksporta apjoms pa galvenajām tirdzniecības partnervalstīm pieauga uz Krieviju, Igauniju un Vāciju. Eksporta apjoms kritās uz Lietuvu, Dāniju un Apvienoto karalisti, kā arī īpaši strauji kritās eksports uz Zviedriju (vidēji -17%).

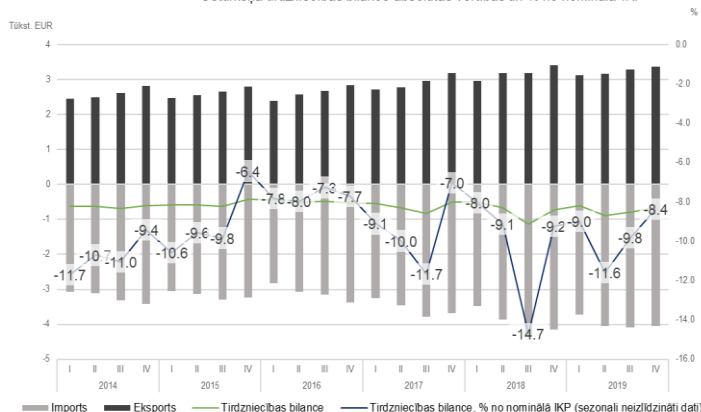
Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2017 faktiskie dati				2017	2018 faktiskie dati				2018	2019 faktiskie dati				2019	Prognoze (25.06.2019)				2019 g. izpilde /prognoze
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		2019	2020	2021	2022	
Reālā IKP izaugsme	2.3%	4.1%	4.6%	3.9%	3.8%	3.8%	4.0%	4.8%	5.3%	4.3%	3.3%	2.7%	1.8%	1.0%	2.2%	3.2%	2.8%	2.8%	2.8%	mazāk par prognozēto
Nominālā IKP izaugsme	4.5%	7.3%	8.2%	7.0%	6.9%	7.9%	8.0%	9.0%	9.6%	8.4%	7.5%	6.0%	4.1%	2.3%	4.9%	6.4%	5.6%	5.3%	5.3%	mazāk par prognozēto
Inflācija (patēriņa cenas)	3.2%	3.1%	2.9%	2.6%	2.9%	2.0%	2.4%	2.9%	2.9%	2.6%	2.9%	3.3%	2.9%	2.2%	2.8%	2.8%	2.5%	2.1%	2.0%	prognoze izpildās
IKP deflators	2.2%	3.3%	3.5%	2.9%	3.0%	3.8%	3.8%	4.1%	4.1%	4.0%	4.0%	3.1%	2.3%	1.4%	2.6%	3.1%	2.7%	2.4%	2.4%	mazāk par prognozēto

Avots: CSP, FDP, FM

Ieguldījums reālā IKP izaugsmē (salīdzinājuma ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu)

Ceturkšņa tirdzniecības balance absolūtās vērtībās un % no nominālā IKP

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2019. gada IV ceturksnī

Patēriņa cenu līmeņa pieaugums kopumā raksturojams kā stabils visos patēriņa segmentos un kopumā iekļaujas prognozēto rādītāju diapazonā. Kā liecina CSP dati 2019. gada pēdējos trijos mēnešos patēriņa cenu līmenis pieauga vidēji par 2.9%. Salīdzinot ar 2015. gadu, patēriņa cenas 2019. gada decembrī bija par 8.8 % augstākas. Precēm cenas pieauga par 7.3 %, bet pakalpojumiem – par 12.6 %.

Apstrādes rūpniecībā vidējā jaudas izmantošana visās uzņēmumu lieluma grupās joprojām ir augsta 75%, mazo uzņēmumu jaudas izmantošana ir 72%, kas ir maksimums kopš 2010. gada.

2019. gada IV ceturksnī apstrādes rūpniecības jaudas noslodze bija 75%, pie tam augstākais rādītājs (77%) sasniegts investīciju (kapitāl preču) ražošanā.

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2019. gada IV ceturksnī

Eurostat dati par darba produktivitāti ļauj secināt, ka 2019. gada laikā produktivitāte turpināja lēnām pieaugt tomēr, tā bija, apm. 12.5% zemāka nekā Igaunijā un 10.8% zemāka nekā Lietuvā. Nominālā darba produktivitāte uz vienu nodarbināto Latvijā 2019. gadā bija 68.8% no ES vidējā līmeņa (pieaugums salīdzinot ar 2018. gadu (+0.5%p.)), produktivitāte nostrādāto stundu 60.2% no ES vidējā līmeņa (pieaugums salīdzinot ar 2018. gadu (+1.5%p.))

Kravu pārvadājumu apjoms gan autotransporta, gan dzelzceļa segmentā ir uzrādījis lejupslīdi visa 2019. gada garumā. Kopējā lejupslīde IV ceturksnī sasniedza 13.5%, salīdzinot ar 2018. gada atbilstošo periodu. 2019. gada IV ceturksnī strauji samazinājās Latvijas ostu ieguldījums kravu apgrozījuma apjomā, tas saruka par 13.3% iezīmējot lejupslīdi trīs ceturkšņus pēc kārtas. Arī Rīgas ostā trīs ceturkšņus pēc kārtas vērojams kravu apgrozījuma samazinājums, IV ceturksnī tas samazinājās par 5%, salīdzinot ar 2018. gada atbilstošo periodu. Ceturtā ceturksnī vislielākā lejupslīde novērota Ventspils ostā (-7.9%), kas notika sankciju piemērošanas un straujās pārvaldības iekārtas maiņas rezultātā.

Periodā no oktobra līdz decembrim rūpniecības produkcijas apjoma pieaugums, arvien vairāk sabremzējās. Salīdzinot ar 2018. gada decembra rādītājiem ražošanas apjoma pieaugums bija vien 0.8%. Šajā periodā novērota lejupslīde karjeru izstrādes nozarē vidēji (-5%) un turpinājās lejupslīde elektrības un gāzes piegādes nozarē vidēji (-5%). 2019. gada pēdējos trijos mēnešos novērots ražošanas apjoma pieaugums apstrādes rūpniecībā vidēji 2%. IV ceturksnī kopumā produkcijas izlaide un apgrozījums apstrādes rūpniecībā saruka par 0.6% un lielākais devums šajā samazinājumā bija saistīts ar koksnes izstrādājumu ražošanu (izņemot mēbeles) -2.5% un ķīmisko produktu ražošanu -0.1%.

2019. gada IV ceturksnī darbaspēka trūkuma problēma visvairāk izpaudās mazumtirdzniecības un apstrādes rūpniecības nozarēs, kur šo faktoru kā darbības ierobežojumu norādīja 24% aptaujāto uzņēmumu. Pakalpojumu sniedzēju sektorā darbaspēka pieejamība kopš 2019. gada sākuma, sākusi normalizēties.

¹Makroekonomikas prognožu apstiprināšana (25.06.2019) https://fdp.gov.lv/27062019_makroekonomikas_prognozu_apstiprinasana